

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/42/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120206610
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3120206610.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Ivana Kubínyho a Mgr. Zuzany Holúbkovej v spore žalobcu: MUDr. Q. T., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom H. C. č. XXX, zast. Advokátska kancelária JUDr. Martin Bartko - JUDr. Silvia Bartková, so sídlom Piaristická 6667, Trenčín, proti žalovanému: Slovenská republika - Generálna prokuratúra SR, so sídlom Štúrova 2, Bratislava, o náhradu škody, o odvolaniach žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 24. mája 2021, č.k. 13C/12/2020-113, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. **p o t v r d z u j e** v časti, v ktorej súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 6.984,04 eur s 5% úrokom z omeškania od 5.9.2020 do zaplatenia do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. V zostávajúcej časti výroku I. rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. **p o t v r d z u j e** v zamietajúcej časti uplatneného nároku o zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 6.200 eur s príslušenstvom a uplatneného nároku na odmenu za účasť na hlavnom pojednávaní dňa 15.11.2018. V zostávajúcej časti výroku II. rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 7.791,43 eur s 5% úrokom z omeškania. Výrokom II. v ostatnej časti žalobu zamietol. Výrokom III. žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie rozhodoval na základe žaloby, ktorou sa žalobca od žalovaného domáhal náhrady škody vo výške 15.792,65 eur s príslušenstvom. Nárok na náhradu škody odvodzoval žalobca z existencie nezákonného rozhodnutia, ktorým malo byť jednak rozhodnutie o vznesení obvinenia (z tohto titulu si uplatnil nárok na náhradu trov obhajoby a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy), a jednak rozhodnutie o väzbe (z tohto titulu si uplatnil nárok na náhradu trov obhajoby a nárok na náhradu za väzbu).

3. Súd prvej inštancie dokazovaním zistil, že po vznesení obvinenia žalobcu bola pre totožný skutok podaná obžaloba, o ktorej rozhodol súd tak, že obžalovaného oslobodil spod obžaloby z dôvodu, že nebolo preukázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol trestne stíhaný. Zákon stanovuje, že nezákonným rozhodnutím je rozhodnutie, ktoré bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. V zmysle ustálenej judikatúry vyšších súdov sa prijal názor, ktorý si osvojil aj súd prvej inštancie, že

ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol oslobodený spod žaloby, má zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia.

4. Pri vyhodnocovaní nároku na náhradu škody vyplývajúceho z nezákonného rozhodnutia v zmysle § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. sa súd prvej inštancie zaoberal aj námietkou žalovaného, že uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia či uznesenie prokurátora o zamietnutí sťažnosti nevykazuje znaky nezákonného rozhodnutia. Dospel pritom k záveru, že táto námietka je nedôvodná. Súd prvej inštancie uviedol, že rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

5. Ďalším predpokladom pre zodpovednosť štátu je existencia škody a príčinnej súvislosti. Súd prvej inštancie sa sústredil na posúdenie otázky, ktoré vynaložené trovy obhajoby sú v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím. Žalobca v postavení obvineného má právo zvoliť si obhajcu, pričom využitím tohto práva došlo k zmenšeniu jeho majetkového stavu, t.j. ku škode. Preto súd prvej inštancie úkony obhajcu, ktoré boli vykonané za účelom zrušenia trestného stíhania, považoval za také, ktoré sú v príčinnej súvislosti s rozhodnutím o vznesení obvinenia.

6. Žalobca si v konaní uplatnil z titulu náhrady trov obhajoby sumu 4.563,28 eur. Uvedené trovy obhajoby boli špecifikované v listinnom dôkaze, ktorý je založený na čl. 40-42, a to za 48 úkonov právnej služby. Zo spisov Okresného súdu Trenčín sp. zn. 3T/103/2017 a 4Tp/15/2017 mal súd prvej inštancie preukázané vykonanie 23 úkonov právnej služby, ktoré súd prvej inštancie špecifikoval. Súd prvej inštancie z vyjadrenia tak žalobcu, ako aj jeho právneho zástupcu, považoval ďalej za preukázané vykonanie 17 právnych porád, ktoré tiež súd prvej inštancie špecifikoval.

7. Podľa § 12 ods. 3 písm. a) vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb pri obhajobe v trestnom konaní okrem vecí podľa odseku 1 je základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje päť rokov, jedna dvanásťtina výpočtového základu, t.j. v prejednávanej príhode ide o sumu 65,08 eur za rok 2017, sumu 67 eur za rok 2018, a sumu 69,91 eur za rok 2019.

8. Súd prvej inštancie preto priznal trovy obhajoby vo výške 1.577,34 eur + paušálnu náhradu režijných výdavkov pri úkonoch z roku 2017 vo výške 8,84 eur, pri úkonoch v roku 2018 vo výške 9,21 eur a pri úkonoch v roku 2019 vo výške 9,80 eur t.j. súhrnne vo výške 233,24 eur (20 x 8,84 eur + 4 x 9,21 eur + 2 x 9,80 eur).

9. Súd prvej inštancie nepriznal žalobcovi nárok na odmenu za účasť na hlavnom pojednávaní dňa 15.11.2018, ktoré do vyúčtovania nebolo omylom zahrnuté, z dôvodu, že predmetom konania môže byť iba nárok žalobcu, ktorý bol predbežne prejednaný v zmysle § 16 zákona č. 514/2003 Z.z., pričom tento nárok je tak kvalitatívne, ako aj kvantitatívne špecifikovaný v samotnej žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody.

10. V rámci trov obhajoby si advokát žalobcu vyčíslil aj náhradu za stratu času a cestovné, a to za cestu Trenčín - Prievidza a späť za deň 13.1.2017 a cestu Trenčín - l'ava a späť za deň 20.1.2017, pričom náhrada za stratu času bola uplatnená vo výške 29,46 eur za každý z týchto dní; nakoľko tarifa priznáva advokátovi nárok na 14,73 eur za každú polhodinu, súd prvej inštancie priznal aj náhradu za stratu času tak, ako si ju žalobca uplatnil, t.j. súhrnne v sume 58,92 eur.

11. Čo sa týka vykonaných porád, súd prvej inštancie priznal žalobcovi po korekcii v zmysle § 14 ods. 6 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb odmenu advokáta za 13 porád (nepriřnané trovy obhajoby sa týkajú porád zo dňa 8.3.2017, 11.9.2017, 6.3.2018 a 19.12.2019). Odmena za vykonanú poradu bola podľa tarify v roku 2017 vo výške 43,39 eur, za rok 2018 vo výške 44,67 eur a za rok 2019 vo výške 46,61 eur. Trovy za vykonané právne porady priznal nasledovne: za porady dňa 20.1.2017, 8.2.2017, 21.2.2017, 5.4.2017, 5.5.2017, 6.6.2017, 8.8.2017, 12.10.2017 a 15.11.2017 - 9 x 43,39 eur, za porady vykonané dňa 3.1.2018, 28.2.2018 a 14.11.2018 - 3 x 44,67 € a za poradu vykonanú dňa 16.5.2019 1 x 23,83 eur, t.j. súhrnne vo výške 548,35 eur + paušálna náhrada režijných výdavkov pri úkonoch z roku 2017 vo výške 8,84 eur, pri úkonoch v roku

2018 vo výške 9,21 eur a pri úkonoch v roku 2019 vo výške 9,80 eur t.j. súhrnne vo výške 116,99 eur (9 x 8,84 eur + 3 x 9,21 eur + 1 x 9,80 eur).

12. Vzhľadom na uvedené, súd prvej inštancie z titulu zaplatených trov obhajoby žalobcovi priznal sumu vo výške 2.534,84 eur a vo zvyšnej časti jeho návrh ako nedôvodný zamietol.

13. Z dôvodu nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia si žalobca uplatnil aj náhradu nemajetkovej ujmy, a to vo výške 10.000 eur.

14. Súd prvej inštancie tento nárok na náhradu nemajetkovej ujmy posúdil aj v zmysle § 17 zákona o zodpovednosti štátu spôsobenú pri výkone verejnej moci, z ktorého vyplýva, že dotknutá osoba má právo na náhradu nemajetkovej ujmy, avšak len za predpokladu, že samotné konštatovanie porušenia práva je nedostatočné. Súd prvej inštancie sa sústredil na preskúmanie obmedzení v jednotlivých sférach života žalobcu, a to v pracovnej, rodinnej či spoločenskej oblasti.

15. Uviedol, že žalobca tvrdil existenciu ponižujúcej mediálnej kampane televízie, avšak žiadne návrhy na vykonanie dokazovania v tomto smere nenavrhol. Súd prvej inštancie uviedol, že o tejto kampani vedomosť nemá, čím teda nemá vedomosť ani o obsahu prípadne šírených informácií, a preto nedokázal vyhodnotiť ani ich prípadný dopad na okolie žalobcu.

16. Žalobca tiež tvrdil, že trestné stíhanie sa podpísalo pod jeho zdravotný stav. Súd prvej inštancie zdôraznil, že žalobca bližšie nešpecifikoval, k akému zhoršeniu zdravotného stavu malo dôjsť a na podporu svojich tvrdení žiadne dôkazy ani nenavrhol. Žalobca nepreukázal, že by psychickú záťaž sám nezvládol a musel napr. vyhľadať pomoc odborníka, pričom túto skutočnosť ani netvrdil.

17. Žalobca ďalej uviedol, že sa nemohol zúčastňovať odborných školení, čo potvrdil aj jeho priamy nadriadený, avšak rozsah tohto obmedzenia súdu prvej inštancie tiež nebol ani tvrdený ani preukázaný.

18. Žalobca tiež hovoril o strate morálneho kreditu tak pred pacientami, ako aj pred kolegami, avšak na druhej strane uviedol, že po začatí trestného stíhania u svojho zamestnávateľa naďalej zastával rovnakú funkciu, pričom žalobca netvrdil ani zníženie svojej pracovnej odmeny. Súd prvej inštancie uviedol, že nepopiera, že žalobca mohol mať pocit, že došlo k strate jeho morálneho kreditu pred pacientami, ale žiadnu konkrétnu skutočnosť, ktorá by tento jeho pocit objektivizovala, súdu neuviedol (aj napriek ingerencii súdu v rámci jeho výpovede), pričom zostáva na zamyslenie, či k strate morálneho kreditu už nedošlo skôr, a to v dôsledku právoplatného odsúdenia za zločin týrania blízkej a zverenej osoby. Aj napriek výpovedi jeho nadriadeného o tom, že sa po chodbách „všeličo šušovalo“, súdu nebolo preukázané, že toto „šuškanie“ bolo dôsledkom trestného stíhania, ktoré bolo ukončené oslobodením spod obžaloby, nakoľko uvedenú atmosféru tak u kolegov, ako aj u pacientov mohlo vyvolať aj právoplatné odsúdenie žalobcu, a nie práve trestné stíhanie, v súvislosti s ktorým si žalobca uplatňuje náhradu škody.

19. Rovnako čo sa týka jeho pedagogickej činnosti a možnosti prednášať na akademickej pôde, žalobca neuviedol súdu prvej inštancie žiadne porovnanie, z ktorého by mohlo vyplývať, v akom rozsahu trestné stíhanie zasiahlo do tejto časti jeho života.

20. Súd prvej inštancie mal preukázané obmedzenie žalobcu, týkajúce sa konziliárnych vyšetrení, ktorých sa žalobca vzhľadom na možnosť stretnutia so svojou bývalou manželkou nezúčastňoval. Súd prvej inštancie preto konštatoval, že obmedzenia v profesijnom živote žalobcu mal preukázané, avšak len v minimálnom rozsahu.

21. Okrem pracovnej sféry života žalobca tvrdil, že bol zasiahnutý aj v rodinnej sfére, o čom vypovedal aj Ing. T., že sa žalobca nemohol stretávať s deťmi. V tomto smere súd prvej inštancie konštatoval, že uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 1.2.2017, č.k. 23Tpo/9/2017-132, bol žalobcovi podľa § 82 ods. 1 písm. j) Trestného poriadku zakázaný styk s jeho maloletými deťmi v akejkoľvek forme, vrátane zákazu kontaktovania prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby alebo inými obdobnými prostriedkami. Určité obmedzenia v rodinnej sfére tu existovali aj predtým, a to v dôsledku trestného stíhania, ktoré bolo ukončené právoplatným odsúdením žalobcu, a taktiež v dôsledku ukončeného rozvodového konania, počas ktorých sa žalobca s deťmi sťahovať nemohol.

22. Poslednou sférou života žalobcu počas nezákonného trestného stíhania, ktorou sa súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nemajetkovej ujme žalobcu zaoberal, bol jeho osobný a spoločenský život. Považoval za preukázané, že jeho pohyb mimo cesty do zamestnania a zo zamestnania musel byť doplnený o sprievod dôveryhodnej osoby, bolo mu prikázané zdržiavať sa na adrese H. C. XXX a bol mu udelený zákaz vzdávať sa z miesta tohto pobytu s výnimkou vzdialenia sa za účelom nevyhnutného zabezpečenia svojho živobytia, vrátane zdravotného stavu a plnenia pracovných povinností. Obmedzenia, uložené v rámci trestného konania, naozaj pripomínali charakter domáceho väzenia, ako to tvrdil žalobca aj svedok Ing. T., a tieto obmedzenia boli stanovené skutočne prísne, čo malo za následok, že počas trestného stíhania sa žalobca nemohol zúčastňovať žiadnych spoločenských, či už kultúrnych alebo športových udalostí, hoci pred trestným stíhaním takéto podujatia navštevoval. Aj vykonávanie nevyhnutných životných úkonov (nákup, návšteva lekára, návšteva banky, či iného zariadenia) bolo obmedzené sprievodom dôveryhodnej osoby. To spôsobilo obmedzenie týchto činností na absolútne nevyhnutnú mieru a maximálne úsilie na zosúladenie svojho voľného času s možnosťami a schopnosťami osôb, ktoré prevzali záruku za jeho správanie. Rovnako aj zákaz vzdávať sa z miesta pobytu s výnimkou zabezpečenia svojho živobytia, žalobcu obmedzovali v takej miere, že svoj čas mohol tráviť iba plnením pracovných povinností a zdržaním sa na stanovenej adrese, bez možnosti akéhokoľvek spoločenského vyžitia.

23. Na základe uvedeného súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobca preukázal vznik nemajetkovej ujmy v rozsahu, ktorá by mala byť krytá peňažnou satisfakciou, a po zohľadnení všetkých vyššie opísaných skutočností priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 3.800 eur, ktorú súd prvej inštancie pokladal za dostatočnú vytrpenej ujme žalobcu. V ostatnej časti (ohľadom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie) súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol.

24. Žalobca si uplatnil aj nemajetkovú ujmu z titulu nezákonného rozhodnutia o väzbe, a to ako náhradu za každý deň väzby vo výške 60 eur, čo za 20 dní väzby predstavuje 1.200 eur a náhradu za trovy obhajoby.

25. Súd uviedol, že prvým predpokladom pre vyvodenie zodpovednosti štátu je v prípade rozhodnutia o väzbe skutočnosť, že trestné stíhanie bolo voči žalobcovi zastavené, alebo že bol žalobca spod obžaloby oslobodený alebo že vec bola postúpená inému orgánu. V tomto prípade bolo preukázané, že žalobca bol spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že bolo nepochybné, že sa nestali skutky, pre ktoré sa viedlo trestné stíhanie. Súd prvej inštancie v zmysle § 8 ods. 6 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci skúmal, či neexistuje skutočnosť, pre ktorú by navrhovateľovi právo na náhradu škody nevzniklo.

26. Preto sa súd v ďalšom sústredil aj na skúmanie skutočností, či nie je daná výnimka z objektívnej zodpovednosti štátu. Skúmal preto, či si žalobca väzbu nezavinil.

27. Z dokazovania vyplynulo, že žalobca bol vzatý do tzv. preventívnej väzby. Po posúdení všetkých skutkových okolností súd prvej inštancie skonštatoval, že nie sú dané dôvody pre nepriznanie tohto nároku, teda z dokazovania neprijal záver, že by si žalobca spôsobil väzbu svojim vlastným konaním. Je síce pravdou, že žalobca bol právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 1.7.2014, č.k. 2T/52/2012, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 17.9.2014, č.k. 23To/99/2014, a to za zločin týrania blízkej a zverenej osoby. Avšak iba tento fakt nemôže mať za následok záver, že si väzbu spôsobil sám. Nakoľko príslušný orgán činný v trestnom konaní zaistil obvineného na pracovisku, pričom tomuto zaisteniu nepredchádzal priamy konflikt s poškodenou, súd prvej inštancie nedospel k záveru, že by si žalobca väzbu zavinil sám, a preto priznal žalobcovi aj náhradu v zmysle § 8 ods. 5 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Túto si žalobca uplatnil ako škodu, spočívajúcu vo vynaložení trov právneho zastúpenia v súvislosti s rozhodovaním o väzbe, t.j. v časti priznania odmeny za úkony, ktoré súd prvej inštancie špecifikoval.

28. Súd prvej inštancie z dokazovania považoval za preukázané vynaloženie trov právneho zastúpenia v súvislosti s rozhodovaním o väzbe vo výške 229,70 eur + paušálnu náhradu režijných výdavkov súhrne vo výške 26,89 eur (2 x 8,84 eur + 1 x 9,21 eur).

29. Súd prvej inštancie sa následne zaoberal aj uplatnenou nemajetkovou ujmu vo výške 60 eur za každý deň trvania väzby. Žalobca vykonával väzbu 20 dní. Žalobca súdu preukázal, že na toto obdobie

mu jeho zamestnávateľ poskytol neplatené pracovné voľno. Počas tohto obdobia tak žalobca nemohol vykonávať svoje povolanie, nemohol si zadovážovať ani prostriedky na svoje živobytie (čím mu vznikla ujma aj v majetkovej sfére, pričom samotnú stratu na zárobku si žalobca v konaní neuplatnil), a preto vzhľadom na tieto skutočnosti, ako aj skutočnosti ohľadom zaistenia osoby žalobcu ako obvineného na jeho pracovisku, súd prvej inštancie rozhodol o priznaní ujmy v rozsahu, v akom si ju žalobca uplatnil, nakoľko suma vo výške 60 eur na deň pri neuplatňovaní majetkovej ujmy sa mu javila ako primeraná okolnostiam, a preto súd prvej inštancie žalobe v tejto časti (1.200 eur) vyhovel.

30. Žalobca požadoval spolu s náhradou škody aj 5% úrok z omeškania od 5.9.2020 (odo dňa nasledujúceho po doručení správy o odmietnutí plnenia v rámci predbežného prerokovania nároku). Nakoľko žalobca si v žiadosti o predbežné prejednanie nároku uplatnil sumu 15.792,65 eur, pričom súd prvej inštancie mal dokazovaním preukázané, že zamietavá odpoveď v rámci predbežného prejednania nároku mu bola doručená dňa 4.9.2020, súd prvej inštancie mu v zmysle § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. priznal aj úrok z omeškania v zákonnej výške t.j. 5% úrok z omeškania z priznanej sumy od 5.9.2020 do zaplatenia. V ostatnej časti (nárok na úrok z omeškania z nepriznanej sumy) súd prvej inštancie ako nedôvodný zamietol.

31. Súd prvej inštancie zaviazal žalovaného na zaplatenie priznanej sumy v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia, nakoľko akceptoval námietku žalovaného, že vyplatenie priznanej sumy vzhľadom na formálny proces vyplácania súm prostredníctvom Justičnej pokladnice si vyžaduje väčší časový rozsah, a preto nie je v možnostiach žalovaného priznanú sumu vyplatiť v lehote 3 dní tak, ako to požaduje žalobca.

32. Vzhľadom na skutočnosť, že súd prvej inštancie priznal žalobcovi sumu 7.791,43 eur a jeho žalobu v časti 8.001,22 eur zamietol, súd prvej inštancie konštatoval, že obe sporové strany boli v konaní rovnako úspešné, a preto žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania.

33. Proti výrokom II. a III. sa odvolal žalobca.

34. K náhrade trov obhajoby žalobca uviedol, že až na nižšie uvedené výnimky v zásade akceptuje výhrady súdu prvej inštancie k hodnote a rozsahu úkonov obhajoby, ktoré boli v trestnom konaní vykonané. Nesúhlasí s tým, že súd prvej inštancie mu nepriznal odmenu aj za úkon právnej služby - účasť na hlavnom pojednávaní dňa 15.11.2018 vo výške 67 eur + 9,21 eur r. p. + 20 % DPH, t.j. spolu vo výške 91,45 eur, ktorý omylom nebol do prehľadu vyúčtovania odmeny premietnutý, hoci bol uhradený. Účasť na hlavnom pojednávaní je nepochybne účelný úkon obhajoby. Súd prvej inštancie náhradu za tento úkon nepriznal, lebo nebol výslovne ako úkon uplatnený v pôvodnej žiadosti o prerokovanie nároku na náhradu škody podanej Generálnej prokuratúre SR. S takýmto názorom súdu prvej inštancie sa nestotožnil, nakoľko vo vzťahu ku žiadosti na Generálnu prokuratúru SR bol nárok na náhradu škody uhradením trov obhajoby uplatnený aj súhrnnou sumou a okrem toho nárok na náhradu škody uhradením nákladov obhajoby bol zamietnutý ako nedôvodný ako celok, a nie ako konkrétne výdaje obhajoby, ktoré Generálna prokuratúra SR ani len nepreskúmavala. Nárok bol odmietnutý an bloc, bez záujmu o riešenie vzniknutej situácie zo strany štátu v zastúpení GP SR.

35. Okrem toho priznaním odmeny za tento úkon obhajoby by ani nedošlo k prekročeniu celkovej sumy uplatneného nároku náhrady nákladov obhajoby, keďže súd prvej inštancie nepriznal náhradu za iné úkony obhajoby, ktoré však reálne vykonané boli. Pokiaľ priznaný nárok neprevyšuje celkový nárok uplatnený voči Generálnej prokuratúre SR v predbežnom prerokovaní, nie je dôvodné ho zamietat' len preto, že nebol takto výslovne špecifikovaný, zvlášť za situácie, keď Generálna prokuratúra SR nárok žalobcu v rámci predbežného prejednanja ani konkrétne nepreskúmala, ale ho paušálne odmietla ako celok len s poukazom na to, že celý nie je dôvodný.

36. Ďalej žalobca uviedol, že súd prvej inštancie síce v zásade správne ustálil rozsah úkonov a ich hodnotu, avšak už nesprávne a v rozpore so zákonom nepriznal žalobcovi z takto ustálenej hodnoty úkonov aj DPH, čo je jednak v priamom rozpore s ustanovením § 18 ods. 3 vyhl. 655/2004 Z.z., ako aj s predloženými účtovnými dokladmi. Z predložených účtovných dokladov jednoznačne vyplýva, že obhajca bol (a stále je) platiteľom DPH a že túto DPH v nákladoch na obhajobu aj uhradil. Ak teda súd prvej inštancie dospel k záveru, že obhajoba účelne vykonala úkony právnych služieb a vynaložila

hotové výdavky a stratu času v celkovej sume 2.791,43 eur, bolo potrebné k tejto sume priznať aj 20 % DPH, t.j. vo výške 558,29 eur.

37. K náhrade nemajetkovej ujmy žalobca tvrdil, že súd prvej inštancie mu na základe zistených skutočností priznal len malú náhradu nemajetkovej ujmy v sume 3.800 eur a neprihliadol na všetky okolnosti prípadu. Súd prvej inštancie nepostupoval dôsledne podľa § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. a dostatočne nezvážil kritéria náhrady škody tam uvedené. Súd prvej inštancie spochybnil aj okolnosti, ktoré medzi stranami neboli sporné, resp. ktoré tvrdil a žalovaný nerozporoval, a teda pri svojom rozhodovaní prihliadol aj na okolnosti, ktoré z tohto dôvodu neboli predmetom dokazovania.

38. V tomto smere žalobca poukázal na tvrdenia súdu prvej inštancie najmä čo sa týka ponižujúcej mediálnej kampane, nepreukázanej psychickej ujmy a zvýšenej záťaže, nepreukázanej možnosti školení a nemožnosti profesného rastu. Uvedené skutočnosti boli podľa žalobcu ozrejmené jeho výpoveďou, ako aj výpoveďou svedkov a vyplývali aj z uložených obmedzení. Súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nedal ani cestou predbežného právneho posúdenia najavo, že by tieto skutočnosti bolo potrebné hlbšie dokazovať a ani žalovaný tieto nejakým zásadným (konkrétnym) spôsobom nespochybňoval, a preto bolo čiastočné zamietnutie jeho nároku s poukazom na určité nepreukázané okolnosti prekvapivým rozhodnutím.

39. V tejto súvislosti žalobca predložil vyjadrenie a žiadal, aby sa súd odvolací súd s ním oboznámil a aj podľa skutočností, ktoré sú v ňom uvedené, vo veci rozhodol. Prípustnosť svojho vyjadrenia a predložených dôkazov odôvodňoval aj s poukazom na ustanovenie § 366 písm. c) a d) CSP, nakoľko neuznanie týchto skutočností, ktoré neboli rozporované zo strany súdu prvej inštancie, považoval za prekvapivé rozhodnutie.

40. Žalobca následne namietal, že za celé tie roky útrap z trestného konania a obmedzení, ktorým sa musel podrobovať, by mu malo náležať odškodnenie len na úrovni 3.800 eur. Cieľom uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nie je nejaký nárok žalobcu na ušlý zisk. Z pohľadu žalobcu do popredia vystupuje jednoznačne reparačný a satisfakčný charakter nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za celé obdobie trestného stíhania. Vytýkal súdu prvej inštancie, že vôbec pri svojom rozhodovaní nezohľadnil čas, počas ktorého bol vystavený trestnému stíhaniu a obmedzeniam s tým spojeným. Rozsah úkonov trestného konania, ktorým sa musel podrobiť, vrátane konania pred súdom, dodržiavaním mimoriadne prísnych obmedzení, a to počas značne dlhej doby, je dôvodom na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v pôvodne uplatnenom rozsahu.

41. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že bol obvinený z trestného činu dňa 11.1.2017 a právoplatne bol zbavený tohto obvinenia až dňa 16.5.2019. Dlhých 855 dní bol nedôvodne trestne stíhaný za skutok, ktorý reálne nemohol ani vykonať, z toho 20 dní bol trestne stíhaný tým najťažším spôsobom - väzobne v Ústave na výkon väzby v P.. Aj po prepustení z Ústavu na výkon väzby na slobodu bol podrobený obmedzujúcim opatreniam a povinnostiam, ktoré ho pripútali na adresu H. C. č. XXX a adresu miesta výkonu jeho práce (FN R.). Samotný súd prvej inštancie ustálil, že sa jednalo o také obmedzenia, ktoré sa prakticky vyrovnali domácemu väzeniu. Ak sa odpočíta 20 dní tvrdej väzby, tak potom zostane 835 dní domáceho väzenia, ktoré sa nakoniec ukázalo ako úplne neopodstatnené. To však znamenalo 835 dní nenávratne stratených životných možností, uplatnenia a sebarealizácie. Pokiaľ súd prvej inštancie uznal, že nárok na náhradu ujmy za priamy výkon väzby je dôvodný na úrovni 60 eur denne, tak nárok za domáce väzenie má opodstatnenú hodnotu náhrady minimálne na úrovni 30 eur denne. Pri nároku 30 eur denne by tak bolo opodstatnené priznať mu náhradu nemajetkovej ujmy za takéto obmedzenia už len z tohto dôvodu vo výške 25.050 eur. Je pravdou, že takúto výšku náhrady nemajetkovej ujmy nežiadal a z jeho pohľadu žiadal len minimálny rozsah nároku na úrovni 10.000 eur.

42. Vo vzťahu k náhrade trov konania žalobca namietal, že po zohľadnení uvedených námietok voči správnosti výroku II. napadnutého rozsudku je zrejmé, že má vo veci úspech vo výške viac ako 50 %. Je opodstatnené, aby mu bola priznaná plná náhrada trov konania, a to zvlášť za situácie, keď podstatná časť nároku bola daná úvahou súdu.

43. Preto žalobca žiadal odvolací súd, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že mu prizná voči žalovanému právo zaplatenie sumu 6.849,74 eur s 5% ročným úrokom z omeškania od 5.9.2020 do

zaplatenia, a to do 30 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobcovi prizná náhradu trov prvostupňového konania vo výške 100 %. Zároveň žalobca žiadal aj o priznanie náhrady trov odvolacieho konania.

44. Proti výroku I. tohto rozsudku sa odvolal žalovaný.

45. Žalovaný argumentoval, že orgány činné v trestnom konaní konali v trestnej veci v súlade so zákonom a svojimi povinnosťami v zmysle Trestného poriadku. V súlade so zásadou prezumpcie správnosti rozhodnutí nie je súd v konaní o náhrade škody, resp. nemajetkovej ujmy titulom zodpovednosti štátu oprávnený sám posudzovať zákonnosť rozhodnutia vydaného v inom konaní a podmienka nezákonnosti rozhodnutia je splnená len vtedy, ak bolo toto právoplatné rozhodnutie skutočne ako nezákonné zrušené alebo zmenené. K zastaveniu trestného konania nedošlo pre nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia, ale z dôvodu zmeny skutkového stavu, vyplývajúceho z rozsiahleho dokazovania. Pokiaľ orgány činné v trestnom konaní aplikujú ustanovenia Trestného poriadku a postupujú počas celého trestného stíhania v súlade so zákonom, nemôže ísť o neoprávnený zásah do práv obvineného.

46. Extenzívny výkladom zákona č. 514/2003 Z. z. bol síce judikatúrou prijatý záver, že z pohľadu nároku na náhradu škody má rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť aj zastavenie trestného stíhania, resp. oslobodenie spod obžaloby, tak ako to bolo aj v tomto konaní, avšak tento záver nemôže byť prijatý absolútne a bezvýhradne. Za nezákonné nemôže byť automaticky považované každé začatie trestného stíhania, resp. každé vznesenie obvinenia, ktoré nevedlo k právoplatnému odsúdeniu obvineného, resp. obžalovaného bez posúdenia a zohľadnenia osobitostí prípadu. V tejto trestnej veci v čase vydania uznesenia o vznesení obvinenia orgánmi činnými v trestnom konaní voči žalobcovi boli splnené všetky zákonné predpoklady. V čase vydania uznesenia o vznesení obvinenia nasvedčoval zistený skutkový stav veci tomu, že trestný čin bol spáchaný. Konanie, ktoré bolo predmetom trestného stíhania, bolo až po vykonaní rozsiahleho dokazovania pred súdom vyhodnotených tak, že nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný. V danej veci je potrebné uviesť, že žalobca bol súdom oslobodený na základe uplatnenia zásady in dubio pro reo. Dôkazy z prípravného konania a z hlavného pojednávania umožňovali vyvodzovať podozrenie, že žalovaný skutok sa mohol stať spôsobom, aký je uvedený v obžalobnom návrhu, a že ho obžalovaný spáchal. Vykonané dokazovanie v priebehu konania pripustilo aj druhú možnosť skutkového riešenia, ktorá bola pre obžalovaného priaznivejšia, a preto nepostačuje na jednoznačný a nepochybný záver o jeho vine.

47. Nakoľko nebolo jednoznačne možné určiť, ktorá z dvoch možností skutkového riešenia zodpovedá skutočnosti, súd zvolil tú, ktorá je pre obžalovaného priaznivejšia za použitia zásady v pochybnostiach v prospech obžalovaného. Prokurátor si v celom rozsahu plnil svoje zákonné povinnosti a postupoval správne a v súlade so zákonom. Štát (orgány činné v trestnom konaní) je povinný objasňovať a vyšetrovať trestné činy a zabezpečiť postih páchatelov, a tým i ochranu spoločnosti, prokurátor v prípade, že existujú dôkazy, ktoré dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd, musí podať obžalobu s tým, aby o vine, resp. nevine obžalovaného rozhodol súd. Štát teda uplatnil legitímne právo na vedenie trestného stíhania a vzhľadom na konanie trestne stíhaného bolo aj obmedzenie jeho práv v trestnom konaní primerané vymedzenému verejnemu záujmu. Akékoľvek odškodnenie za konanie, ktoré bolo predmetom obžaloby, vykazovalo znaky podozrenia zo spáchania trestného činu, by bolo v rozpore s dobrými mravmi, pretože je absurdné a spoločensky neakceptovateľné, aby štát zaplatil za to, že mal snahu objasniť závažné protiprávne konanie. Preto ani názor, že štát automaticky nesie zodpovednosť za výsledok trestného konania, nemožno akceptovať, pretože neprípustným extenzívnym spôsobom vykladá zodpovednosť štátu za nezákonné rozhodnutie, ktoré ale v tomto prípade absentuje.

48. Za nezákonné možno považovať iba také rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré už v čase jeho vydania nemalo zákonný podklad, a nie také rozhodnutie, ktoré v čase vydania spĺňalo zákonné kritériá, a teda bolo rozhodnutím zákonným a iba neskôr na základe dokazovania pred súdom bol ustálený iný právny záver.

49. Žalobca v podanej žalobe si uplatnil nárok na náhradu za väzbu vo výške 60 eur za každý deň väzby. V posudzovanom prípade síce vznikol spočiatku dôvod povinnej obhajoby z dôvodu vzatia žalobcu do väzby, avšak po jeho prepustení z väzby pri súčasnom nahradení väzby, tento dôvod zanikol. Je preto sporné, či je vôbec dôvodné preplácanie trov obhajoby v rozsahu, keď už nebol daný dôvod povinnej obhajoby. Trovy nevyhnutné na vykonanie trestného konania vrátane trov vykonávacieho konania znáša štát; neznáša však vlastné trovy obvineného, zúčastnenej osoby a poškodeného ani výdavky spojené

so zvolením obhajcu a splnomocnenca. Štát však znáša trovy na povinnú obhajobu, ktoré vznikli obvinenému v dôsledku dovolania podaného ministrom spravodlivosti alebo generálnym prokurátorom. Štát znáša aj trovy obvineného spojené s plnením uložených obmedzení a povinností, ak z dôvodov hodných osobitného zreteľa možno od uloženia povinnosti uhradiť trovy spojené s plnením uložených obmedzení a povinností celkom alebo čiastočne upustiť; to neplatí, ak ide o toxikologický rozbor krvi, ak bol vyhodnotený ako pozitívny.

50. Ďalej žalovaný uviedol, že obava trestného súdu pri rozhodovaní o tzv. preventívnej väzbe pramenila najmä z predchádzajúceho odsúdenia žalobcu, preto nemožno súhlasiť s tým, že žalobca si svojim správaním väzbu nezavinil. Hlavným dôvodom vzatia obvineného do väzby a následného nahradenia väzby bolo práve správanie a konanie žalobcu, kedy bol v minulosti odsúdený za násilný trestný čin voči svojej manželke, ktorá mala byť poškodenou aj v posudzovanom prípade. Je nepochybné, že v rozhodnej dobe vzhľadom na dovtedajšie správanie žalobcu existovala dôvodná obava, že by mohol pokračovať v trestnej činnosti, ktorá mala smerovať k poškodenej, vo vzťahu ku ktorej sa už žalobca dopustil v minulosti trestnej činnosti, za ktorú bol právoplatne odsúdený. Krajský súd, ktorý nahradil väzbu žalobcu, nesúhlasil iba s intenzitou obavy.

51. Súd prvej inštancie nepriznal trovy právneho zastúpenia v rozsahu, v akom si ich uplatnil žalobca, napriek tomu žalovaný nesúhlasil ani s priznaním trov právneho zastúpenia v rozsahu priznanom. Žalovaný namietal porady s klientom v dňoch:

8.2.2017 od 16:00 do 17.30 hod.,
21.02.2017 od 17.30 do 19.00 hod.,
8.3.2017 od 15.45 do 18. 30 hod.,
5.4.2017 od 15.30 - 16.30 hod.,
5.5.2017 od 15.45 - 16.45 hod.,
6.6.2017 od 15.45 - 18.30 hod.,
8.8.2017 od 15.30 - 15.45 hod.,
11.9. 2017 od 15.30-17.00 hod.,
15.11.2017 od 16:15 - 18.00 hod.,
28.2.2018 od 15.45 do 16.45 hod.,
6.03.2018 od 13.00 do 14.00 hod.

52. Súd prvej inštancie konštatoval, že z vyjadrenia žalobcu a jeho právneho zástupcu mal za preukázané namietané porady, ktoré sa uskutočnili vo Fakultnej nemocnici R.. Bližšie však žiadnym spôsobom nebolo preukázané, že tieto porady sa uskutočnili, ako ich právny zástupca deklaroval vo vyčíslení trov, a súd prvej inštancie ani nevykonal dokazovanie, ktoré navrhol vo vyjadrení k žalobe, ani sa nevyjadril v odôvodnení rozsudku, prečo tento dôkaz nevykonal. Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní. Náhradu trov konania za poradu možno strane priznať, iba ak bola porada účelným úkonom právnej služby. Ďalšie porady s klientom sú účelné iba za situácie, ak v konaní dôjde k mimoriadnym okolnostiam, ktoré si advokát a klient potrebujú ozrejmiť a prekonzultovať, prípadne v závislosti od toho, či sa v priebehu konania objavili také nové a závažné skutočnosti, pre ktoré by bolo uskutočnenie predmetného úkonu nevyhnutné. Všeobecnému súdu prináleží hodnotiť ako kritérium pre ich priznanie ich účelnosť, resp. nevyhnutnosť. Táto otázka je vecou úvahy súdu, ktorá však musí byť vždy primerane odôvodnená.

53. K poradám uskutočneným v čase konania hlavného pojednávania v dňoch 15.11.2017, 3.1.2018, 28.2.2018 a 14.11.2018 uviedol, že tieto podľa jeho názoru účelné neboli, nakoľko s priebehom konania sa žalovaný mohol oboznámiť priamo účasťou na pojednávaní. Vysvetlenie základných procesných inštitútov zo strany obhajcu je pritom možné uskutočniť pred hlavným pojednávaním alebo v jeho priebehu. Navyše, je to právny zástupca, ktorý vie posúdiť potrebný postup v konaní, a práve preto mu bolo žalovaným udelené splnomocnenie na zastupovanie v konaní, keďže žalovaný ako laik správnosť postupu posúdiť nevie. Ak si napriek tomu žalovaný zvolil poradu s právnym zástupcom, je potrebné, aby znášal náklady na porady sám. Nie je možné súhlasiť s tým, že vzhľadom na účel porady s klientom, ktorou sa realizuje právo klienta na obhajobu, nepriznaním náhrady trov konania môže dôjsť k porušeniu tohto práva klienta a tým k popretiu práva klienta byť informovaný o stave konania a úkonoch v ňom urobených. Ak si žalovaný ako klient takéto porady vyžiadal, mal na ne nepochybné právo, ale je

potrebné, aby náklady na ne znášal žalovaný sám, nakoľko podľa žalovaného neboli uvedené porady účelné a nevyhnutné, a teda ani uplatnenú odmenu za tento úkon nemožno považovať za dôvodné vynaložené trovy, ktoré by mal byť povinný znášať žalovaný.

54. Rovnako žalovaný považoval za neúčelné aj vynaložené trovy spočívajúce v neustálych návrhoch na doplnenie dokazovania, či už počas vyšetrovania, ale aj v priebehu konania pred súdom a nahliadnutie do spisu. Uviedol, že ide o snahu právneho zástupcu o umelé navyšovanie trov právneho zastúpenia, pričom všetky názory, návrhy na doplnenie dokazovania a vyjadrenia bolo možné vykonať v priebehu hlavného pojednávania, ktorého sa aj žalobca aj právny zástupca zúčastnil. Práve za účasť na pojednávaní je priznaná odmena a náhrada právnemu zástupcovi, kde by mal vystupovať aktívne a predkladať svoje návrhy a nie až dodatočne v písomných vyhotoveniach po pojednávaní, pričom by mu bola opakované priznaná odmena za úkony. Ide o nasledovné úkony:

- zo dňa 10.4.2017 - návrh na doplnenie dokazovania,
- zo dňa 20.4.2017 - písomné podanie - návrh na doplnenie znaleckých posudkov,
- zo dňa 21.4.2017 - písomné podanie - sťažnosť na postup vyšetrovateľa,
- zo dňa 26.6.2017 - písomné podanie - návrh na doplnenie dokazovania,
- 19.4.2017, 12.5.2017, 13.2.2017 - nahliadnutie do spisu.

55. Preto žalovaný žiadal odvolací súd, aby napadnutý rozsudok vo výroku I. zmenil, príp. zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

56. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. S odvolaním nesúhlasil a pridržiaval sa svojej argumentácie vedenej pred súdom prvej inštancie.

57. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. S odvolaním nesúhlasil a rovnako argumentačne odkázal na svoje skoršie vyjadrenia.

58. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výrokoch I. a II. podľa § 388 CSP čiastočne zrušiť a čiastočne potvrdiť.

59. V tomto spore podali odvolanie tak žalobca, ako i žalovaný. Odvolací súd, nakoľko námietky sporových strán smerovali nielen do výšky nároku žalobcu, ale i do jeho samotného základu, pristúpil k ich hodnoteniam v logickom poradí. Najskôr odvolací súd preskúmal námietky týkajúce sa základu nároku žalobcu a následne sa zaoberal jednotlivými nárokmi z hľadiska ich výšky podľa vznesených odvolacích námietok (keďže ak by nebol dôvodný základ nároku, odpadla by i polemika o jeho výške).

60. Žalovaný argumentoval proti základu nároku žalobcu. Nestotožnil sa so súdom prvej inštancie, že by uznesenie o vznesení obvinenia a uznesenie o vzatí žalobcu do väzby v trestnom konaní boli nezákonnými rozhodnutiami. Argumentoval, že k zastaveniu trestného stíhania nedošlo pre nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia, ale pre zmenený skutkový stav, ktorý vyplynul z rozsiahleho dokazovania. K väzbe žalobcu žalovaný akcentoval, že žalobca si väzbu zaviniť sám, keďže hlavným dôvodom pre väzobné stíhanie bolo správanie sa a konanie žalobcu, ktorý sa v minulosti dopustil násilného trestného činu voči svojej manželke. Existovala tak dôvodná obava z pokračovania v trestnej činnosti žalobcu.

61. S touto argumentáciou žalovaného odvolací súd nesúhlasí. Už i súd prvej inštancie pri riešení tejto otázky odkázal na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. Podľa nej je rozhodujúcim kritériom zákonnosti začatia trestného stíhania výsledok trestného konania. Pritom odvolací súd nepolemizuje nad realizáciou trestného stíhania žalobcu orgánmi činnými v trestnom konaní. Zároveň je nutné pripomenúť, že „ak má byť jednotlivец povinný podrobiť sa úkonom trestného konania, musí v právnom štáte existovať garancia, že v prípade preukázania, že trestnú činnosť nepáchal, dostane sa mu odškodnenia za všetky úkony, ktorým bol zo strany štátu podrobený“ (rozhodnutie Ústavného súdu SR zo dňa 24.1.2017, sp. zn. III. ÚS 754/2016). Z uvedeného okrem iného plynie požiadavka, že súd rozhodujúci v konaní o náhrade škody spôsobenej nezákonným trestným stíhaním nemôže znova posudzovať otázku viny, resp. vôbec dôvodnosť vzneseného obvinenia, a ani inak revidovať konečný výsledok trestného konania (porovnaj v tejto súvislosti rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 17.1.2013,

sp. zn. 30 Cdo 1777/2012). Preto i Ústavný súd SR zdôraznil, že „ak sa trestné stíhanie konkrétnej osoby skončilo vydaním oslobodzujúceho rozsudku bez ohľadu na dôvod, pre ktorý sa tak stalo, uznesenie, ktorým bolo obvinenému vznesené obvinenie, je potrebné považovať za takýchto okolností vždy za nezákonné a zasahujúce do základných práv jednotlivca“ (nález zo dňa 13.12.2016, sp. zn. I. ÚS 540/2016).

62. V danom prípade sa trestné konanie žalobcu skončilo oslobodzujúcim rozsudkom. Je preto významný iba tento výsledok. Súd prvej inštancie tak správne vychádzal z uvedenej konštantnej judikatúry a deklaroval, že základ nároku žalobcu je daný.

63. Totožný záver je potrebné podľa odvolacieho súdu priznať aj uzneseniu o vzatí žalobcu do väzby. S tvrdením, že žalobca si väzobné stíhanie zavinil, sa odvolací súd nestotožnil. Odvolaciemu súdu neuniklo pozornosti, že väzobné stíhanie sa odvodzovalo priamo od skutku, pre ktorý bol žalobca trestne stíhaný. Ten sa ale nepreukázal a žalobca bol preň spod obžaloby oslobodený. Iné právne posúdenie by si vyžadovali okolnosti, ktoré by priamo nespočívali v skutku (napr. obvinený by pôsobil kolúzne). Ak súd v trestnom konaní nedospel k záveru, že skutok, pre ktorý bol obvinený trestne stíhaný, sa stal, nemôže súd v civilnom konaní rozhodujúci o náhrade škody za väzobné stíhanie konštatovať opak, a z tohto faktu následne vyvodíť záver, že obvinený si väzobné stíhanie sám zavinil. Podľa odvolacieho súdu neobstojí ani poukaz žalovaného na trestnú minulosť žalobcu, pretože tento osihotený fakt neopodstatňuje vinu na väzobnom stíhaní. Nepriznanie nároku za nezákonnú väzbu s ohľadom na trestnú minulosť osoby odmieta aj česká judikatúra. Tá konštatuje, že „nárok na peňažné odškodnenie nemôže byť vylúčený ani trestnou minulosťou obvineného a jeho rozsiahlymi skúsenosťami s trestnou činnosťou“ (rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 6.10.2016, sp. zn. 30 Cdo 4025/2014).

64. Obe sporové strany ďalej vo svojich odvolaniach namietali výšku priznanej náhrady titulom poskytnutej obhajoby žalobcovi.

65. Žalobca považoval za chybu, že mu súd prvej inštancie nepriznal odmenu za úkon právnej služby za účasť na pojednávaní dňa 15.11.2018 spolu vo výške 91,45 eur. Ten nebol podľa žalobcu iba omylom zahrnutý do celkového vyúčtovania, hoci uhradený bol. Žalovaný podľa žalobcu jeho nárok pri predbežnom prejednaní ani konkrétne nepreskúmal, len ho odmietol ako celok, pričom nárok neprevyšuje celkový žalobou uplatnený nárok.

66. Odvolací súd sa s týmto tvrdením žalobcu nestotožnil. Súd prvej inštancie správne uviedol, že ak úkon právnej služby nebol predbežne prerokovaný so žalovaným, nemôže byť následne priznaný súdom. Tento záver jednoznačne plynie z ust. § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. V prejednávanom prípade žalobca úkon právnej služby za účasť na pojednávaní dňa 15.11.2018 predbežne so žalovaným neprerokoval, a preto niet priestoru na priznanie tohto úkonu v súdnom konaní.

67. Žalobca ďalej upozornil, že súd prvej inštancie mu v rozpore so zákonom nepriznal DPH z priznaných úkonov obhajoby. Namietal, že jeho obhajca bol platiteľom DPH, preto mala byť premietnutá aj vo vyhovujúcej časti jeho nároku.

68. Tejto odvolacej námietke je treba dať za pravdu. Podľa § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. ak je advokát platiteľom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje sa odmena a náhrady podľa tejto vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, ktorú je advokát povinný platiť podľa osobitného predpisu. Obhajca žalobcu bol skutočne platiteľom DPH, pričom DPH si aj pri predbežnom prerokovaní so žalovaným riadne uplatnil. Preto i DPH mala byť titulom poskytnutej obhajoby žalobcovi priznaná, čo súd prvej inštancie neučinil a pritom nevysvetlil, aká úvaha ho k nepriznaniu tohto nároku viedla. Vzhľadom na nepreskúmateľnosť tejto časti zamietnutej žaloby (časť výroku II. napadnutého rozsudku), odvolací súd zrušil čiastočne výrok II. napadnutého rozsudku a vec vrátil súdu prvej inštancie.

69. Žalovaný v časti trov obhajoby namietal, že trovy za porady obhajcu so žalobcom neboli žalobcom preukázané a súd prvej inštancie tieto priznal bez bližšieho zdôvodnenia. Žalovaný tiež spochybňoval priznané trovy obhajoby, resp. ich účelnosť.

70. Čo sa týka trov obhajoby, odvolací súd po preskúmaní týchto námietok dospel k záveru, že čiastočne sú dôvodné.

71. Predovšetkým odvolací súd nesúhlasí s tvrdenou neúčelnosťou trov obhajoby, ktoré súd prvej inštancie žalobcovi priznal. Žalovaným namietané trovy (z dní 10.4.2017, 20.4.2017, 21.4.2017, 26.6.2017, 19.4.2017, 12.5.2017 a 13.2.2017) nemožno hodnotiť ako neúčelné prijatím argumentácie žalovaného, podľa ktorej mal obhajca žalobcu svoju aktivitu zamerať na pojednávania, kde mohol svoje návrhy na doplnenie dokazovania prezentovať. To by totiž negovalo právo na obhajobu žalobcu v trestnom konaní. Je vecou realizácie taktiky obhajoby, kedy bude prezentovať určité obhajobné kroky. Ak sa tak činí v medziach zákona, nemožno tvrdiť, že boli neúčelné.

72. Aj odvolací súd preto, totožne ako súd prvej inštancie, považuje za účelne vynaložené tieto trovy obhajoby (pre prehľadnosť ich odvolací súd rozčleňuje po rokoch):

za rok 2017:

- 13.1.2017 - prevzatie a príprava - odmena vo výške 65,08 eur,
- 13.2.2017 - nahliadnutie do spisu - odmena vo výške 65,08 eur,
- 30.3.2017 - štúdium vyšetrovacieho spisu - odmena vo výške 65,08 eur,
- 10.4.2017 - účasť pri výsluchu svedka - odmena vo výške 65,08 eur,
- 10.4.2017 - písomné podanie - návrhy na doplnenie dokazovania - odmena vo výške 65,08 eur
- 19.4.2017 - nahliadnutie do spisu - odmena vo výške 65,08 eur,
- 20.4.2017 - písomné podanie - návrhy na doplnenie znaleckých posudkov - odmena vo výške 65,08 eur,
- 21.4.2017 - písomné podanie - sťažnosť na postup vyšetrovateľa - odmena vo výške 65,08 eur,
- 10.5.2017 - účasť na výsluchu znalca - odmena vo výške 2 x 65,08 eur,
- 12.5.2017 - nahliadnutie do spisu - odmena vo výške 65,08 eur,
- 19.5.2017 - účasť pri výsluchu svedka - odmena vo výške 65,08 eur,
- 22.5.2017 - účasť pri výsluchu svedka - odmena vo výške 65,08 eur,
- 6.6.2017 - účasť pri výsluchu svedka - odmena vo výške 65,08 eur,
- 26.6.2017 - písomné podanie - návrh na doplnenie vyšetrovania - odmena vo výške 65,08 eur,
- 19.7.2017 - preštudovanie spisu - odmena vo výške 65,08 eur,
- 3.10.2017 - písomné podanie - návrhy na doplnenie dokazovania - odmena vo výške 65,08 eur,
- 2.11.2017 - účasť na hlavnom pojednávaní - odmena vo výške 65,08 eur,
- 6.12.2017 - účasť na výsluchu svedka - odmena vo výške 65,08 eur,
- 16.1.2017 - účasť pri výsluchu obvineného pri rozhodovaní o väzbe - odmena vo výške 2 x 65,08 eur,
- 18.1.2017 - písomné podanie - zdôvodnenie sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe - odmena vo výške 1 z 65,08 eur,

spolu ide (pripočítajúc ku každému úkonu 8,84 eur ako režijný paušál za rok 2017) o sumu 1.519,78 eur.

Za rok 2018:

- 4.1.2018 - účasť na hlavnom pojednávaní - odmena vo výške 67 eur,
- 23.1.2018 - účasť na hlavnom pojednávaní - odmena vo výške 67 eur,
- 20.3.2018 - účasť na hlavnom pojednávaní - odmena vo výške 67 eur,
- 10.1.2018 - písomné podanie - návrh na zrušenie primeraných obmedzení a povinností podľa § 82 ods. 2 Trestného poriadku vo výške 67 eur,

spolu ide (pripočítajúc ku každému úkonu 9,21 eur ako režijný paušál za rok 2018) o sumu 304,84 eur.

Za rok 2019:

- 21.1.2019 - písomné podanie - vyjadrenie k odvolaniu - odmena vo výške 69,91 eur,
- 16.5.2019 - účasť na verejnom zasadnutí pred KS TN - odmena vo výške 69,91 eur,

spolu ide (pripočítajúc ku každému úkonu 9,80 eur ako režijný paušál za rok 2019) o sumu 159,42 eur.

Sčítajúc tieto sumy ide o sumu 1.984,04 eur.

73. Súd prvej inštancie zároveň priznal žalobcovi nárok na náhradu za 13 vykonaných porád so svojim obhajcom. Spravil tak však bez bližšieho vysvetlenia, a to napriek tomu, že žalovaný tieto porady spochybňoval. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zistiteľné, aké úvahy viedli súd prvej inštancie k priznaniu náhrady trov obhajoby v tejto časti. Preto odvolaciemu súdu nezostávalo iné, než zrušiť rozsudok súdu prvej inštancie aj v časti, v ktorej bolo nároku v uvedenej časti výrokom I. vyhovené a vec v tej časti vrátiť súdu prvej inštancie.

74. Za nepreskúmateľnú časť odôvodnenia súdu prvej inštancie treba podľa odvolacieho súdu považovať aj časť, ktorá sa vzťahuje k náhrade za stratu času a cestovné, a to za cestu Trenčín - Prievidza a späť za deň 13.1.2017 a cestu Trenčín - Ilava a späť za deň 20.1.2017, v celkovej sume 58,59 eur (bod 42. napadnutého rozsudku). Súd prvej inštancie neozrejmil, prečo náhrada týchto trov obhajoby bola opodstatnená. Preto odvolací súd aj v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie.

75. Z trov obhajoby tak považuje odvolací súd dôvodnú časť vo výške 1.984,04 eur. Preto v tejto časti bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť (výrok I. tohto rozsudku) a v ostatnej časti náhradu za trovy obhajoby zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie.

76. Ďalej žalobca nesúhlasil so súdom prvej inštancie ohľadom výšky nemajetkovej ujmy. Sumu 3.800 eur považoval za neprimeranú. K výške 3.800 eur tvrdil žalobca, že súd prvej inštancie neprihliadol na všetky okolnosti prípadu, nepostupoval dôsledne podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. a nedostatočne zvažil kritériá náhrady tam uvedené. Za podstatnú považoval žalobca skutočnosť, že súd prvej inštancie nedal najavo ani cestou predbežného právneho posúdenia, že by tieto skutočnosti bolo nutné hlbšie dokazovať. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti označil žalobca za prekvapivé. S ohľadom na to predložil odvolaciemu súdu svoje ďalšie vyjadrenia, ktoré by mali preukazovať zásah vyššej intenzity do jeho osobnostných práv.

77. Tieto námietky podľa odvolacieho súdu dôvodné nie sú. Predovšetkým nie sú prípustné ďalšie vyjadrenia žalobcu, ktoré označil v odvolaní. Ide o prostriedky procesného útoku, ktoré v konaní pred súdom prvej inštancie neboli použité, teda ide o novoty. Tie možno uplatniť v odvolacom konaní len za splnenia podmienok uvedených v § 366 CSP. Podľa odvolacieho súdu však argumenty uvedené žalobcom v odvolaní nenapĺňajú podmienky § 366 CSP. Preto sú neprípustné. Bez pochyb ich totiž mohol žalobca prezentovať v konaní pred súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie nebol povinný ozrejmovať žalobcovi, ktoré relevantné skutočnosti sú podstatné pre posudzovanie nemajetkovej ujmy, pretože plynú priamo z § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. Žalobca je navyše právne zastúpený, preto mal vedieť, že i náhrada nemajetkovej ujmy musí mať podklad v zistenom skutkovom stave veci, ktorý musí byť tvorený konkrétnymi zisteniami z dôkazov. V opačnom prípade by išlo o ľubovôľu súdu, čo je neakceptovateľné.

78. So samotnou výškou priznanej nemajetkovej ujmy sa odvolací súd stotožnil. Žalobca nepreukázal konkrétnymi dôkazmi viaceré svoje tvrdenia, od ktorých odvodzoval náhradu nemajetkovej ujmy, a to: že ho ponížila mediálna kampaň; že sa trestné konanie podpísalo pod jeho zdravotný stav; že sa nemohol zúčastňovať odborných školení; že došlo k strate jeho morálneho kreditu pred pacientami a kolegami; že sa nemohol zúčastňovať pedagogickej činnosti a stratil možnosť prednášať a napokon že bol zasiahnutý v rodinnej sfére. Preukázať sa žalobcovi naopak podarilo skutočnosť, že sa nemohol zúčastňovať konziliárnych vyšetrení a že bol zasiahnutý jeho osobný a spoločenský život, lebo sa nemohol zúčastňovať žiadnych spoločenských, kultúrnych a športových podujatí a nevyhnutné životné úkony musel vykonávať len so sprievodom dôveryhodnej osoby.

79. Žalobca si celkový zásah do osobnostných práv ohodnotil sumou 10.000 eur. Väčšiu časť tohto zásahu však nepreukázal, preto nemožno uvažovať nad vyššou náhradou nemajetkovej ujmy, než akú priznal súd prvej inštancie. Pritom odvolací súd nespochybňuje tvrdošť preukázaného zásahu do jeho osobnostných práv, nestratiac zo zreteľa maximu, že „sudcovia sa musia vedieť aspoň elementárne vcítiť do pozície súdeného človeka, predovšetkým za situácie, kedy majú napraviť škody spôsobené inými súdmi (tým skôr trestnými)“ (nález Ústavného súdu ČR zo dňa 27.10.2016, sp. zn. IV. ÚS 3183/15). Najmä reštriktívne obmedzenia týkajúce sa osobnej slobody žalobcu, ktoré boli založené v trestnom

konaní uznesením nahrádzajúcim väzbu žalobcu, boli významné. Zodpovedajú tak tej výške, ktorú súd prvej inštancie titulom náhrady nemajetkovej ujmy priznal.

80. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti náhrady trov obhajoby vo výške 1.984,04 eur, v časti náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 3.800 eur a v časti náhrady nemajetkovej ujmy za väzobné stíhanie vo výške 1.200 eur, spolu tak vo výške 6.984,04 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 5.9.2020 do zaplatenia. V ostatnej časti je výroku I. rozsudok súdu prvej inštancie zrušený a vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. odvolací súd potvrdil v zamietajúcej časti uplatneného nároku o zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 6.200 eur s prísl. a tiež v časti uplatneného nároku na odmenu za účasť na hlavnom pojednávaní dňa 15.11.2018. V zostávajúcej časti výroku II. rozsudok súdu prvej inštancie zrušený a vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

81. Úlohou súdu prvej inštancie po vrátení veci bude v zmysle tohto odôvodnenia napraviť indikované nedostatky týkajúce sa nároku na náhradu trov obhajoby žalobcu. Pritom prihliadne aj na tvrdenia, ktoré boli prezentované sporovými stranami v odvolacom konaní.

82. Odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania nerozhodoval, keďže rozhodne o náhrade trov konania súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 CSP).

83. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednoducho.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).